ELŐTERJESZTÉS

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének

Előterjesztő: Nagy Attila Gyula polgármester

Tárgy: **Üllés Nagyközségi Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2024-2029. közötti időszakra**

Iktatószám: Ü/1- 40 /2025.

Melléklet Gazdasági Program tervezet

Felelős: Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Véleményezésre megküldve: -

*Az előterjesztést **nyílt** ülésen kell tárgyalni!*
*A döntéshez **egyszerű szótöbbség** szükséges!*

Törvényességi véleményezésre bemutatva: **2025. március 20.**

ÜLLÉS NAGYKÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
6794 Üllés, Dorozsmai út 40.
62/282-122
hivatal@ulles.hu

Ügyiratszám: Ü/1-40 /2025.

Tárgy: Üllés Nagyközségi Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2024-2029. közötti időszakra

Melléklet: Gazdasági Program tervezet

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete

Üllés

Tisztelt Képviselő-testület!

Üllés Nagyközség Képviselőtestülete 2024. december 3-i ülésén jóváhagyta a Képviselőtestület 2025. évi üléstervét.

A képviselők a Képviselőtestület március 25-i ülésének napirendjeként elfogadták a *„Üllés Nagyközségi Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2024-2029. közötti időszakra"* című napirendet.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 42. § 4. pontja rögzíti: a Képviselőtestület hatásköréből nem ruházható át:

„...4. * a gazdasági program, a hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, a kölcsönfelvétel vagy más adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás, alapítványi forrás átvétele és átadása;..."

Az Mötv. 116. §-a tartalmazza a Gazdasági Programra vonatkozó rendelkezéseket:

„116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.
(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
(4) * A gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel

összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani."

Az intézményvezetőktől, a civil szervezetek vezetőitől a véleményeket bekértük és a beérkezett javaslatokat a programba beépítettük.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen

...../2025. (III.25.) önkormányzati határozat
Tárgy: Üllés Nagyközségi Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2024-2029. közötti időszakra

HATÁROZAT-i javaslat

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete áttekintette Üllés Nagyközségi Önkormányzat 2024-2029. közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Program-tervezetét és azt a melléklet szerint elfogadja.

Határidő: -
Felelős: Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Erről jegyzőkönyvi kivonaton értesítést kap:
1) Nagy Attila Gyula polgármester
2) Dr. Borbás Zsuzsanna jegyző
3) Fáncsik Judit pénzügyi-gazdálkodási csoportvezető
4) Irattár

Üllés, 2025. március 20.

Nagy Attila Gyula
polgármester

Üllés Nagyközségi Önkormányzat
Képviselőtestületének

GAZDASÁGI PROGRAMJA
2024-2029.

2025. március 25.

Elfogadva: Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének
...../2025.(III.25.) önkormányzati határozatával

I. JOGI KÖRNYEZET

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 116. §-a az önkormányzat számára előírja a gazdasági program elkészítését, amelyet az Mötv. 42.§ 4. pontja a Képviselőtestület egyik át nem ruházható hatásköreként nevesít.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991.évi XX. törvény 140.§ (1) a) pontja a jegyző gazdálkodási feladata és hatásköre között a helyi önkormányzat gazdasági programtervezetének az elkészítését, a 139.§ (1) a) pontja a polgármester gazdálkodási feladata és hatásköre kapcsán pedig a gazdasági programtervezet Képviselőtestület elé terjesztését írja elő.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete 2020. augusztusában – a 63/2020. (VIII. 06.) önkormányzati határozatával - fogadta el a – 2019-2024. évekre szóló - Gazdasági Programját. A programban vállalt feladatok jórészt teljesültek.

A Gazdasági Program a következő választási ciklusig öleli fel azokat a fontosabb tennivalókat, melyeket a Képviselőtestület szeretne megvalósítani.

II. HELYZETELEMZÉS

Üllés a - Dél-alföldi Régió, Csongrád megye, ezen belül a Mórahalmi Kistérség – települése. A legközelebbi városhoz, Szegedhez 25 km-re található.
Településünk területe 4981 hektár. A község hatalmas tanyavilággal rendelkezik, 202 hektár a bel-, és 4779 hektár külterület.

Településünk „A kedvezményezett járások besorolásáról" szóló 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet 2. mellékletében foglaltak alapján kedvezményezett kistérségben, a mórahalmi kistérségben és a mórahalmi járásban található.
Üllést „A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről" szóló 106/2015.(IV.23.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete átmenetileg a kedvezményezett települések közé sorolta.

A települést jellemző adatok

1)Demográfiai adatok

Állandó népesség számának alakulása (*2021-2025. év)*

	népesség száma (fő)
2021. január 1.	3119
2022. január 1.	3162
2023. január 1.	3160
2024. január 1.	3188
2025. január 1.	3180

A lakosság közel 23 %-a, közel 742 fő külterületen él.
A népesség összetételét tekintve az országos átlaghoz képest nemigen tér el:

A lakosság összetételének alakulása (*2021-2025. január)*

korcsoport	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év	2025. év
0-17 éves (fő)	476	509	505	510	508
18-59 éves (fő)	1781	1790	1770	1785	1780
60 feletti (fő)	862	863	885	893	892
Összes lakosság (fő)	3119	3162	3160	3188	3180

A születések és halálozások számának alakulása *(2020-2024. év)*

Az esemény megnevezése	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Születés (fő)	23	24	44	30	25
Halálozás (fő)	41	35	37	34	39

Az elhalálozások száma jóval felülmúlja a születések számát, ez a lakosság számának fogyását eredményezi.

2) Az önkormányzat által nyújtott különböző szociális ellátások (2020-2024.év)

Ellátásforma	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év	Megjegyzés
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (fő)	59	47	29	41	31	-
rendszeres települési támogatás						
lakásfenntartási támogatás (háztartás)	81	79	70	57	47	-
gyógyszerkiadások támogatása	29	31	39	21	18	-
Lakásfenntartási települési támogatás hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjkedvezmény igénybevételére (ingatlan)	44	32	16	2	1	-
Eseti települési támogatás						
települési támogatás létfenntartási gondok enyhítésére	51	52	63	41	33	-
Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került személyek települési támogatása	34	29	24	26	24	-
Temetési települési támogatás	12	5	11	5	9	-
Iskoláztatási települési támogatás	7 (7 család, 11 gyermek)	4 (4 család, 9 gyerek)	10 (10 család, 20 gyerek)	7 (7 család, 13 gyerek)	0	
Köztemetés	-	1	1	0	1	-
helyi lakáscélú támogatás	10	5	3	0	5	-

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

3) Egészségügyi ellátás adatai

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés – az összes alapszolgáltatás tekintetében – önkormányzati tulajdonú épületben, két háziorvosi és egy fogorvosi körzet fenntartásával valósul meg. A korszerűsített és átalakított, akadálymentesített rendelőépületet 2019. januárjában adtuk át a település lakóinak, ahol vérvételre, valamint szakorvosi rendelésekre alkalmas helyiségek is helyet kaptak.

Üllés egészségügyi ellátása helyben az alábbiak szerint érhető el:
2 családorvos és 1 fogorvos- minden nap meghatározott rendelési időben várják a betegeket.
Üllés területén kettő védőnői körzet működik. Az ellátás 2023. július 1. napjától a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ működtetésébe és fenntartásába került.
2023. október 1. napjától változott az ügyeleti alapellátás rendszere (háziorvosi ügyeleti ellátás, valamint sürgősségi ügyelet), melyet Csongrád-Csanád vármegyében is az Országos Mentőszolgálat lát el.
Helyben 1 jól felszerelt új gyógyszertár – munkanapokon napi 8 órában, szombaton 4 órában tart nyitva.
A településen szakellátás, szakorvosi ellátás nincs, a legközelebbi járóbeteg szakellátás Mórahalmon érhető el.
Fekvőbeteg ellátás a megyeszékhelyen, Szegeden történik. A lakosság az egészségügyi szakrendeléseket a szegedi és a mórahalmi szakorvosi rendelőkben tudja igénybe venni.
Üllésen 1 fogorvosi körzet működik, ennél fogva a praxishoz 3180 fő tartozik

4) Foglalkoztatási adatok

A helyi gazdaság zömében mezőgazdasági jellegű. Ez a település földrajzi viszonyaiból - és a tradicionális iparágak hiányából adódik.
Az iparterület kialakításával remélhetőleg a növekedő tendencia folytatódik.

Társas vállalkozások száma:	130 db
Egyéni vállalkozások száma:	117 fő
Őstermelők száma,	206 fő

(2024. december 31-i lezárt adóév adata)

(2019-es adatok - Társas vállalkozások száma: 109, egyéni vállalkozások száma: 96, Őstermelők száma: 291. Az őstermelők száma azért csökkent, mert az adómentes jövedelem összeghatára emelkedett, így kevesebb őstermelőnek kell adóbevallást benyújtani – azokra rálátásunk nincs)

A településen a mezőgazdaságon kívül a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat.
Az intézményi dolgozókon kívül részt vesz a szociálisan érintetett, hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatásában.

Közfoglalkoztatottak létszáma:

2020. március 1-2021. február 28.	2021. március 1-2022. február 28.	2022. március 1-2023. február 28.	2023. március 1-2024. február 28.	2024. március 1-2025. február 28.
16 fő	18 fő	17 fő	17 fő	8 fő

A munkanélküliség országosan csökkenő számai, településünkön is megmutatkoznak. Ennek tudható be, hogy a közfoglalkoztatásba bevonható létszám is folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

Az önkormányzat és intézményei dolgozóinak létszáma az elmúlt 5 év alatt az alábbiak szerint alakult:

2021. január 1.	2022. január 1.	2023. január 1.	2024. január 1.	2025. január 1.
60 fő	61 fő	61 fő	56 fő	61 fő

Az elmúlt öt év foglalkoztatotti létszámáról elmondható, hogy jelentős változás nem történt. A feladatokat közel azonos létszámmal próbálja megoldani az Önkormányzat.

Az önkormányzat egyik legnagyobb kiadását a személyi jellegű kiadások, és azok járulékai alkotják. Éppen ezért a hatékony létszámgazdálkodás fontos célkitűzés.

A több személyt foglalkoztató ipari, kereskedelmi és szolgáltató cégek, szervezetek:
Szegedi Tankerületi Központ, Üllés Nagyközségi Önkormányzat, MBH Bank Nyrt., Postahivatal, Bozsity Bt, AGRÓNA Szövetkezet, Stabil Sped Papírhulladék feldolgozó, Mar-Mon Bt., Coop Szeged Zrt, MOL Nyrt. Doma-Food Bt (szárítóüzem)

5) Kommunális ellátások

A település belterületén az alapvető közműellátottság – így a vezetékes gáz-, villany- víz- és szennyvízszolgáltatás – biztosított.
Külterületen pályázati támogatásnak köszönhetően 38 ingatlan ivóvízbekötése valósulhatott meg.
A közösségi közlekedéssel valamennyi szomszédos település elérhető.
2023. július 1. napjától az eddigi megosztott önkormányzati és állami hulladékgazdálkodási közfeladatok helyett egy új centralizált hulladékgazdálkodási rendszer jött létre.
Az állam a hulladékgazdálkodási közfeladatot a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt-n keresztül látja. el. Településünkön a hulladékszállítást a régiókoordinátor a DTkH Nonprofit Kft. végzi.
A településen hulladékudvar működik.

A település *víziközmű szolgáltatója* 2014. január 1-jétől az Alföldvíz Zrt.
2024. évben a *kéményseprő-ipari szolgáltatást* a lakosság részére a Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vármegyei kéményseprő-ipari ellátási csoportja ingyenesen, a cégek, vállalkozások számára végzett szolgáltatást pedig erre szakosodott kéményseprő cégek piaci alapon végzik.

6) Egyéb jellemzők

A falu kiterjedt tanyavilága miatt igen nagy úthálózattal rendelkezik /128 km/, melynek többsége nem portalanított. Ezek a külterületi dűlőutak folyamatos karbantartást igényelnek, mely jelentős terhet ró az Önkormányzatra. A belterület úthálózata 20 km, ebből 16,7 km portalanított. Vasút nincsen.

Kerékpárúttal a falu belterületén rendelkezünk, melynek hossza 1,2 km. 2008. év végén épült meg az Üllést és Bordányt összekötő kerékpárút, 2011. őszén kerül átadásra a belterületet az Erdei Iskolával összekötő több mint 3 km hosszú kerékpárút.

A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI

- A térségi kapcsolatok erősítése,
- A fejlesztési elképzelések megyei, térségi, járási kapcsolatokkal való összehangolása,
- Mikrotérségi szerep erősítése,
- Munkahelyteremtés *(a munkahelyteremtés feltételei jelentős mértékben tőlünk független tényezőkön múlnak.)*
- A közfoglalkoztatás eredményeinek megtartása,
- Turizmus fejlesztése – elsősorban a horgászturizmus, valamint a falusi turizmus fejlesztésével,
- Építészeti arculat megőrzése, a meglévő építészeti értékek megőrzése, fejlesztése,
- A népesség-megtartó erő növelés, szinten tartása:
  - ✓ *élhető település* – szolgáltatásfejlesztés, ingyenes wifihely bővítés, fiatalok letelepedési kedvezménye
  - ✓ *tiszta település* – szelektív és zöldhulladékgyűjtés fontosságának megtartása, közmunkások igénybevétele. Hulladékgyűjtési akciók szervezése.
  - ✓ *rendezett település* – „kisvárosi jelleg" – közterületek rendben tartása, faluközpont további fejlesztése, temető tisztántartása
  - ✓ *biztonságos település* – térfigyelő kamerák újabb kihelyezése, településközpont (iskola és óvoda előtti rész) biztonságos közlekedésének megvalósítása, mezőőrség működtetés lehetőségeinek keresése,
  - ✓ *természeti környezet fejlesztése* – fásítás, virágosítás, parkosítás
- energetikai hatékonyság növelése – alternatív energiák további hasznosítása

IV. A GAZDASÁGI PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

- **Befolyásoló tényezők általánosságban:**
  - ✓ a kormányzat gazdaságpolitikája,
  - ✓ a megyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,
  - ✓ a hazai és uniós pályázati források, határon átnyúló projektek
  - ✓ Versenyképes Járások Program,
  - ✓ a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
  - ✓ az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
  - ✓ a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.

A jelen Gazdasági Programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselőtestületnek biztosítania kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendőek a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem szükség van

- *pályázati lehetőségek felkutatására,*
- *a meglévő anyagi források hatékonyabb kihasználására, hasznosítására,*
- *az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére.*

- **Helyi viszonyok – az önkormányzat gazdasági helyzete és a várható változások:**

a) <u>Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzete - az elmúlt 5 év:</u>

Az önkormányzat fizetőképessége fenntartását az állami normatíva, a saját bevételek és az előző évi pénzmaradvány racionális felhasználása, valamint a felelős gazdálkodás tette lehetővé.

2023-ban azonban az önkormányzatok működőképességének megőrzése érdekében az önkormányzatok rendkívüli támogatására pályázat benyújtása vált szükségessé. A Kormány 2.032.187 Ft vissza nem térítendő támogatást ítélt meg. Az összeget működési költségekre – elsősorban a 90 napon belüli lejárt számlák kifizetésére - használtunk fel.

Az előző gazdasági ciklus alatt:

- működési hitel felvételére nem került sor.
- a fejlesztések megvalósulása gördülékenyebbé tétele érdekében a Képviselőtestület a ciklus ideje alatt 1 alkalommal vett fel támogatást megelőlegező hitelt a Babarczi vendégház pályázati projekt biztonságos megvalósítása érdekében (*a pályázat utófinanszírozott volt).* A 113/2020.(XI.10.) polgármesteri határozatban szereplő 26 millió Ft-ból csak a szükséges összeg, 15.445.692 Ft kiutalását kértük a számlavezető bankunktól, azt 2023. május 31-án visszafizettük.
- a pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítva volt.

Üllés az önkormányzat jól átgondolt döntéseinek eredményeként, továbbra is adósságmentes település.

b) <u>Vagyoni helyzet</u>

	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Összegszerű vagyon (ezer forintban)	5 236 677	5 434 649	5 512 384	5 791 612	6 911 622
A vagyonváltozás százaléka (az előző – bázisévhez - évhez képest)	+5,26%	+3,78%	+1,43%	+5,06%	+19,34%

A vagyon az elmúlt 5 évben jelentős 31,97 % -os növekedést mutat.
A tapasztalt 1 674 945 ezer vagyonnövekedés oka, hogy az önkormányzat sikeres vagyongazdálkodási politikája segítségével önkormányzati saját forrásokból, központi költségvetési forrásból, uniós forrásokból fejlesztéseket, beruházásokat tudott megvalósítani, és azok eredményeképpen növelte meg vagyonának értékét.

(vagyongyarapodás alapját adja többek között a gazdasági ipari terület I. ütemének kivitelezése, önkormányzati turisztikai szálláshely kialakítása – a Babarczi ház felújításával, belterületi csapadékvíz-csatornák korszerűsítése, fejlesztése, Huszár utca közlekedési rendjének biztonságosabbá tétele, Szabadság téri park felújítása, Polgármesteri Hivatal udvarának felújítása, parkolóhelyek kialakítása, Irattár kialakítása, Radnai utca elejének kiszélesítése, felújítása, Játszóterek fejlesztése, Üllési Határút felújítása, bővítése, Huszár utca és a Napos utca felújítása, Csigabiga Óvoda és Bölcsőde 1 csoportszobával való bővítése, közművelődési érdekeltségnövelő pályázatok stb.)

c) A költségvetés főbb szerkezete

KIADÁSOK

Megnevezés	A kiadások aránya és összege (eFt)				
	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Személyi jellegű kiadások -K1	233 667	248 400	299 621	324 605	380 721
Munkaadókat terhelő kiadások - K2	37 925	37 674	39 468	42 416	50 248
Dologi jellegű kiadások K3	149 572	159 571	200 055	249 455	239 742
Ellátottak pénzbeli juttatásai K4	8 222	6 952	7 969	7 006	6 108
Egyéb működési célú kiadások K5	31 070	36 084	26 638	40 619	297 709
Beruházások K6	108 648	71 726	14 000	13 681	176 240
Felújítások K7	163 893	209 686	98 604	328 005	254 175
Egyéb felhalmozási célú kiadások B8	6 200	6 400	3 600	-	14 419 (határút miatti visszautalás is)
Finanszírozási kiadások K9	9 129	10 262	10 483	13 334	14 594
Kiadások ezer Ft-ban összesen:	748 326	786 755	700 438	1 019 121	1 443 956

Vissza kellett utal a Magyar Államkincstár számlájára 258.414 ezer Ft-ot (egyéb működési kiadások - K5, 2024. év), az előre kiutalt pályázatok fel nem használt részét (Üllés-Forráskút kerékpárút, és Üllés-megyehatár kerékpárút)

A költségvetési kiadások közül

- A személyi jellegű ráfordítások az elmúlt öt évben folyamatosan emelkedtek. Ez a Kormány bérpolitikájának tudható be, hiszen az egyes szférákban végrehajtott béremelés és a garantált bérminimum évenkénti emelése következtében a dolgozók magasabb bért kaphatnak.
- A dologi jellegű kiadások magasabbak, elsősorban a működéshez szükséges alapanyagok árai és a közüzemi díjak jelentős mértékű emelkedése miatt.
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni juttatásai csökkennek, mivel az emelkedő bérek miatt nagyon sok család kiesett a támogatottak köréből, annak ellenére is, hogy a helyi rendeletünkben emeltük az igénylés jövedelemhatárait.
- Az egyéb működési célú kiadások a működtetés költségeinek emelkedése miatt mutat növekedést.
- A beruházások és felújítások értéke az aktuális nyertes pályázatok megvalósításának arányában változnak az évek folyamán.
- Az egyéb felhalmozási kiadások jogcímen az önkormányzat a településen letelepedni szándékozó fiatalok lakáshoz jutását kívánja elősegíteni. E támogatási forma a

rendelet megalkotásának évében volt a legnépszerűbb, azóta az igénylők köre folyamatosan változik. (*2023-i költségvetésben nem tudtunk forrást biztosítani a lakáscélú támogatás igényléséhez*)

- A finanszírozási kiadások soron jelenik meg a Magyar Államkincstárnak visszautalt 0. havi megelőlegezés összege, mely a következő év január havi működés finanszírozásából visszavonásra kerül.

Kiadások - várható tendenciák –

A költségvetési bevételek szerkezetére – az elkövetkezendő években - hatást gyakorolhat:

a) A személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát

Növeli:
- a kötelező munkabéremelés ide tartozik: minimálbéremelés és a garantált bérminimum változásai, a kötelező átsorolások, valamint a óvodapedagógusok életpálya-modell megvalósítása stb.

Csökkentheti:
- az önkormányzati hatáskörökre, feladatkörökre vonatkozó szabályozásból eredő változás. Jelenleg előre látható és tervezhető változással nem tudunk kalkulálni.

b) A dologi kiadások nagyságát és arányát

Növeli:
- az infláció és bizonyos szolgáltatások, beszerzések inflációt meghaladó mértékű áremelése,
- az előre nem látható, előre nem tervezett kiadások.

Csökkenti:
- csökkenti a takarékosabb, gazdaságosabb, megfontoltabb gazdálkodás.

c) társadalom- és szociálpolitikai juttatásokkal (támogatásokkal, segélyekkel) kapcsolatos kiadások nagyságát és arányát

A települési támogatások finanszírozására állami szociális normatívát kap az önkormányzat, mely évenként változó összegű. Amennyiben a település adóerőképessége emelkedik, úgy előreláthatólag az egyéb szociális normatívára kapott összeg csökkenni fog.

Növeli:
- a 2022. január 1-jével életbe lépett egy új települési támogatási helyi rendelet, amelyben meghatározásra kerültek azon támogatási jogcímek, amelyeket a település rászoruló lakosai igényelhetnek. A rendelet felülvizsgálata – minimálbérek, valamint a garantált bérminimum évenkénti folyamatos emelkedése miatt – a következő 5 évben szükségessé válik. – ezáltal több igénylő juthat támogatáshoz, ami emeli az önkormányzat kiadását,

Csökkenti:
- vállalkozások létesítésének elősegítése, a helyi foglalkoztatás növekedése,
- egyéb állami támogatási lehetőségek keresése (pl. szociális célú tüzelőanyag vásárlásához nyújtott támogatás).

BEVÉTELEK

Megnevezés	Bevételek aránya és összege (eFt)				
	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024.év
Működési célú támogatások államháztartáson belülről B1	297 050	359 907	396 761	418 353	451 586
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről B2	381 811	32 874	310 256	896 724	4 432
Közhatalmi bevételek B3	123 772	91 464	91 676	198 108	169 750
Működési bevételek B4	49 596	48 216	61 611	87 521	121 665
Felhalmozási bevételek B5	104 200	2 230	18 937	3 971	17 409
Működési célú átvett pénzeszközök B6	-	-	-	-	-
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök B7	6 088	6 019	5 056	5 260	3 836
Finanszírozási bevétel B8	188 829	325 034	92 320	287 866	878 339
- ebből pénzmaradvány	178 567	299 105	78 986	274 178	863 745
Bevételek összesen ezer Ft-ban	1 141 064	865 744	976 617	1 897 803	1 525 352

Bevételek - várható tendenciák –

A költségvetési bevételek szerkezetére – az elkövetkezendő években - hatást gyakorolhat:

- a költségvetési támogatások reálértéke csökken, a település adóerő-képességének emelkedése következtében a normatívák is csökkennek, ezért egyre több saját bevétel megszerzésére lesz szükség,
- a kormány adópolitikájában változás történt. Önkormányzatunk egyelőre nem kívánt élni a jogszabály adta adóbővítés lehetőségével, újabb települési adót nem vezetett be. Az önkormányzat a meglévő helyi adó mértékeket sem emelte: az iparűzési adó törvényi maximumon, 2 %-on van megállapítva; kommunális adó esetén a helyi rendeletben szabályozott mérték: 5 ezer Ft /belterületi ingatlan/év, 2500 Ft/külterületi ingatlan/év. (törvényi maximum 17 ezer Ft /ingatlan/év),
- pályázati támogatásoknál azokat kívánjuk előnyben részesíteni, amely szorosan igazodnak a térség területi fejlesztési programjaihoz.

V. A GAZDASÁGI PROGRAM ANYAGI FORRÁSAINAK MEGTEREMTÉSE

A Gazdasági Programban meghatározottak megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében az alábbi feladatok rögzíthetőek:

- a pályázati források figyelése, igénylése,
- a fejlesztési bevételek egyik forrását adó helyi adópolitika felülvizsgálata, igazodás a magasabb szintű jogszabályok adta lehetőségekhez,
- az önkormányzat működési bevétel növelési lehetőségeit vizsgálni kell,
- meg kell ragadni, minden lehetséges törvényes eszközt a bevételi források növelésére:
    a) *az önkormányzat minden év december 15-ig áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát.*
    b) *az önkormányzat törekszik arra, hogy a Gazdasági Programban meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg,*
    c) *a kialakult és elfogadott helyi adópolitikán ott és csak olyan mértékben változtat, ahol a változó törvényi előírások megkövetelik. Az önkormányzat érdekében az áll, hogy ne hasson a vállalkozói kedv ellen és a lakosság számára elviselhető adózási rendszert teremtsen.*
- a gazdasági, mezőgazdasági, turisztikai vállalkozások számára vonzó települési szabályozási rendszer kialakítása,
    - Folytatódik a társulásban történő feladatellátás, amelynek következtében tovább erősödhet a szakmai és pénzügyi szempontból is hatékony közszolgáltatást biztosító feladatellátás.
    - Az önkormányzat a tulajdonában lévő területek, ingatlanok értékesítésével szerzett bevételt elkülönítetten kezeli. (annak felhasználását csak fejlesztésre, beruházásra engedélyezi) Fontosnak tartja a „vagyonból vagyont" költségvetés-készítési elvet. A vagyon felélését el kell kerülni.
    - A Képviselőtestület körültekintően jár el akkor, ha az önkormányzat fejlesztése csak hitelfelvétel mellett valósítható meg. (pl. bevételtermelő, munkahelytermelő, kiadáscsökkentő projektek)

A kötelező feladatellátás finanszírozása:

A feladatellátáshoz az állam normatívákon keresztül nyújt segítséget a feladatmutatók alapján. Az így biztosított központi állami támogatás nem fedezi teljes egészében a szükséges forrásokat. A mutatószám alapján leigényelt normatívák esetében fontos, hogy az intézményeink kihasználtsága a maximálishoz közelítsen. Az általános közigazgatási feladatokra kapott központi forrás a legalacsonyabb itt kell a legtöbb helyi bevételekből való pótlás. Az oktatási intézménynél, a bölcsődei feladatellátás, valamint a gyermekétkeztetés esetében a finanszírozás emelkedő tendenciát mutat.

A normatívák folyamatosan változnak az országos gazdasági mutatószámok alapján.

A feladatellátásban fontos a hatékonyság biztosítása és törvényes működés betartása. Ezt figyelembe véve támogatandó:
- az önkormányzati intézményekre vonatkozó konkrét kockázatkezelés meghatározása - ellenőrzési nyomvonal kiépítése.
A kötelező feladatellátásaira az önkormányzat saját forrásaiból is szükséges biztosítani fedezetet, azért, hogy a feladatellátás megfelelő színvonalú legyen. Ha a központi finanszírozás nem változik, akkor ezt a tendenciát biztosítanunk kell a következő 5 évben is.

Az állagmegóvás, karbantartás, eszközbeszerzés finanszírozása:

	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
állagmegóvási, karbantartási munkálatok kiadásai eFt	12 743	11 383	13 734	15 561	18 511
eszközbeszerzés kiadásai eFt	31 447	5 915	14 000	13 681	10 367
Összesen eFt	44 190	17 298	27 734	30 332	28 878

Az elmúlt öt év a beruházásokról és a fejlesztésekről szólt, ezt lehetővé tették a nyertes pályázatok és az uniós pályázati források hatékony lehívásai. Az elkövetkezendő ötéves ciklusban is szeretnénk pályázni és minél több forrás lehívását biztosítani a településnek, ezáltal is elősegítve a munkahelyteremtést, vállalkozásfejlesztést.

Önkormányzatunk nagy gondot fordít a megszerzett vagyon állagmegóvására is, ezért évente legalább 11-18 millió forint karbantartási munkálati kiadások vannak, bár ez még közel sem felel meg a visszapótlási értéknek (az épületek elhasználódása miatt), de a költségvetési keretünkön belül továbbra is szeretnénk ezt az összeget biztosítani.

Fejlesztések finanszírozása:

- Alaptevékenység szabad maradványból

Az önkormányzat gazdálkodás során évről évre rendelkezett bizonyos összegű pénzmaradvánnyal, melynek alakulását a következő táblázat mutatja:

megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
alaptevékenység szabad maradványa eFt	178 567	299 105	274 178	92 320	858 533

-Kommunális adó

	Adózók száma	Előirányzat (Ft)	Bevétel (Ft)	Hátralék (Ft)
2020. év	1424	6.000.000	6.339.692	467.605
2021 év	1427	6.000.000	6.194.795	507.125
2022. év	1439	6.000.000	6.851.348	439.633
2023. év	1432	6.000.000	6.220.284	454.168
2024. év	1429	6.000.000	5.723.417	474.011

- iparűzési adóbevétel

	Adózók száma	Előirányzat (Ft)	Bevétel (Ft)	Hátralék (Ft)
2020. év	530	100 000 000	116.469.817	853.956
2021 év	558	70 000 000	120.625.504	724.127
2022. év	572	80 000 000	110.848.362	3.295.737
2023. év	556	110 000 000	198.384.804	2.790.754
2024. év	547	160 000 000	159.470.072	1.028.491

- az idegenforgalmi adó bevétel a szálláshelyek számát tekintve nem jelentős, az elmúlt 4 év alatt (*2 magánszálláshely van, illetve az Erdei Iskola és a Babarczi Vendégház üzemel)*

- talajterhelési díj

	Adózók száma	Előirányzat (Ft)	Bevétel (Ft)	Hátralék (Ft)
2020. év	15	-	477.000	122.400
2021. év	10	200 000	248.400	122.400
2022. év	13	-	626.400	360.000
2023. év	14	400 000	1.018.800	122.400
2024. év	9	-	322.200	0

Az adófizetési morál az adófizetők összességét tekintve nézve megfelelő. A hátralékok behajtása, csökkentése komoly adminisztrációs teher, és hosszú folyamat eredménye. Tárgyévre kimutatott hátralékok megtérülése több esetben áthúzódott a következő évre a letiltások különböző módjainak foganatosítása következtében. A Képviselőtestület 2025. február 11-i ülésén döntött az elévült 142.902 Ft túlfizetés és 257.829 Ft adótartozás tételek törléséről.

(Gépjárműadó. Mértékét és megállapításának feltételeit – nem helyi rendelet, hanem - törvény szabályozta. 2020.04.06-ig a gépjárműadó bevétel 40%-a maradt önkormányzati bevétel, 60%-a központi költségvetési bevétel, 2020.04.07-től pedig már a 100%-a központi költségvetési bevétel lett. 2021. január 1-től a gépjármű adóztatási feladatok is átkerültek a NAV-hoz.)

A fejlesztési források alakulása

A helyi adó kiemelt jelentőségű az önkormányzat működése szempontjából, mivel a jogszabályi előírások alapján teljesítendő különféle adók stabil, folyamatos bevételt jelentenek, mely elengedhetetlen a nagyközség működtetéséhez szükséges – állami forrásokat kiegészítő – fedezet és a fejlesztési önerő biztosításához. A helyi adórendeletek biztosítják a közös teherviselést, a befizetés érdekében megtett ellenőrző és végrehajtó intézkedések pedig azok teljesítését.

A Képviselőtestület rögzíti: csak olyan kötelezettséget vállal, mely reálisan megvalósítható, költségvetési fedezete az önkormányzat költségvetéséből, átvett pénzeszközből, pályázati pénzeszközből, vagy törvényesen felvehető hitelből megvalósítható – nem veszélyeztetve az önkormányzat kötelező feladatellátási kötelezettségét.

VI. CIKLUSPROGRAM

Üllés Nagyközség Képviselőtestülete
2024-2029. évekre vonatkozóan ciklusprogramját
alábbiak szerint határozza meg:

I. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖZFELADATAI

Az önkormányzat közfeladatait Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése határozza meg. A törvény alapján az önkormányzat köteles gondoskodni többek között az egészséges ivóvízellátásról, az óvodai nevelésről, az egészségügyi és a szociális alapellátásról, kulturális szolgáltatásról (*különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosításáról)* a közvilágításról, a hulladékgazdálkodásról, a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról stb.

A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

a) Településfejlesztés, településrendezés

- *A Gazdasági Program időszakában a település Településfejlesztési Koncepciójának és Településrendezési eszközeinek (szerkezeti, szabályozási tervek) az új jogszabályi követelmények szerinti elkészítése és elfogadása, 2021. áprilisában történt meg. A jövőben is követjük a jogszabályváltozások adta lehetőségeket és követelményeket.*

b) Településüzemeltetés.

- ba) köztemetők kialakítása és fenntartása,
  - ✓ *a temető új részének fejlesztése,*
  - ✓ *a lakosság számára kihelyezett tisztító és takarító eszközök folyamatos ellenőrzése, pótlása,*
  - ✓ *temető gondozása*

- bb) közvilágításról való gondoskodás,
  - ✓ *a közvilágítási helyek áttekintése, szükség szerint fogyasztási hely bővítés, vagy csökkentés,*
  - ✓ *energiatakarékos fogyasztási formák keresése (pl. napelemes, ledes lámpatestek kihelyezése)*

- bc) kéményseprő-ipari közszolgáltatás

  2024. évben a kéményseprő-ipari szolgáltatást a lakosság számára a Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vármegyei kéményseprő-ipari ellátási csoportja ingyenesen, a cégek, vállalkozások számára pedig erre szakosodott kéményseprő cégek piaci alapon végzik.

- bd) helyi közutak kialakítása és fenntartása
  - ✓ *az utak állapotának figyelemmel kísérése, útpadkázás,*
  - ✓ *téli időszakot, belvizes időszakot követően a kátyúzási, útkarbantartási munkák szükség szerinti elvégzése,*
  - ✓ *az éves költségvetés terhére betervezett összeg mellé – az úthálózat karbantartására - külső támogatás felkutatása*

be) közparkok fenntartása
- ✓ *a virágosítás, parkosítás, fásítás*
- ✓ *parkgondozás ellátása közfoglalkoztatás keretében,*
- ✓ *játszótereken az öntözőrendszer kiépítése*

c) A közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmények elnevezése
- *A Szabadság téri parkban Árpád Fejedelem köztéri szobor felállítása. (Elgondolás tárgyát képezheti a Szabadság tér átnevezése a szobor témája szerint.)*

d)Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások
- *az egészségügyi ellátás magas szintű ellátása, fejlesztése,*
- *az Egészségházban szakrendelések beindítása,*
- *Egészségvédelmi Hét programsorozat folytatása*

e) Köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása
- *A köztisztaság fenntartásáról az önkormányzat a közszolgáltatási feladatkörében gondoskodik. A lakóingatlanok előtti területek tisztántartása az ingatlantulajdonos, a használó kötelezettségét képezi,*
- *település szépítő, hulladékszedési program folytatása,*
- *kommunális gépek beszerzése a munkálatok ellátásához*
- *a lakosság környezettudatosságának növelése a helyi sajtó, illetve helyi civil szervezetek útján*

f) Az óvodai ellátás
- *az ellátás fenntartása, a fakultatív programkínálatának szinten tartása (gyógytorna, ovifoci, néptánc, úszás stb.),*
- *a fakultatív programkínálat fejlesztése – pl. „tehetséggondozás" (angol, sakk, tánc),*
- *KEVE Mini programhoz való kapcsolódás folytatása,*
- *óvodakert kialakítása*

g) Kulturális szolgáltatás

ga) nyilvános könyvtári ellátás biztosítása
- ✓ *könyvtári állomány gyarapítása,*
- ✓ *könyvtárközi szolgáltatások népszerűsítése,*
- ✓ *a könyvtár népszerűsítése - a könyv közelebb hozása az emberekhez,*
- ✓ *író-olvasó találkozók, egyéb könyvtári programok szervezése*

gb) kulturális örökség helyi védelme
- *Az Alkotóház és a Kádárműhely értékeinek megőrzése,*
- *A Települési Értéktár folyamatos bővítése, védelme,*
- *Mozigépház kiállító helységgé alakítása – pl. helyi mozi története,*
- *Helytörténeti Ház kialakítása – állandó kiállítás + időszaki kiállítások,*
- *Kincsestár létrehozása - Szabadtéri kiállító tér kialakítása,*
- *Képtár – pl. helyi festők alkotásaiból, Fonó kiállító tér – fotók, relikviák, népviselet,*

gc) előadó-művészeti szervezet támogatása

- ✓ *FONÓ Alapítvány által a FONÓ Néptáncegyüttes támogatása,*
- ✓ *Rézhúros Banda, a Trimba és a Dúranda zenekar természetbeni támogatása (próbahelyiség biztosítása),*
- ✓ *az Üllési Folkműhely Egyesület anyagi támogatása (próbahely biztosítása stb.),*
- ✓ *Királydinnye Citerazenekar természetbeni támogatása (próbahelyiség biztosítása),*
- ✓ *az Estike Népdalkör természetbeni és anyagi támogatása,*
- ✓ *Üllési Írói Klub természetbeni és anyagi támogatása,*
- ✓ *alkotók (kézművesek, festők, költők) támogatása (az alkotóhelyiség, eszközök biztosítása),*
- ✓ *kiállítások szervezése*

h) Gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

- ➢ *jelzőrendszeri szolgálat további erősítése,*
- ➢ *anyagi és mentális segítséget nyújtó, hátránykompenzáló támogatásokhoz, szolgáltatásokhoz, programokhoz való csatlakozás keresése*

i) A szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg

- ➢ *az intézményi dolgozók folyamatos továbbképzése,*
- ➢ *a szociális étkeztetés és a tanyagondnoki szolgálat ellátásában kedvezőbb finanszírozás esetén a kistérségi feladatellátás, illetve együttműködés lehetőségeinek keresése,*
- ➢ *az önként vállalt feladatok (közösségi ellátás, támogató szolgáltatás stb.) fenntartásának folytatása, finanszírozási lehetőségek keresése,*
- ➢ *a települési támogatások igénylése jövedelemhatárok további szociemelése, támogatások összegének emelése,*
- ➢ *tárgyi feltételek biztosítása,*
- ➢ *családok támogatása helyi termelőknél, vállalkozóknál, levásárolható kuponok formájában – a Remény Nagycsaládosok Egyesület közreműködésével.*

j) Lakás- és helyiséggazdálkodás

- ➢ *az önkormányzat tulajdonában lévő bérlakások és ingatlanok, helyiségek folyamatos állagmegóvása,*
- ➢ *az önkormányzat tulajdonában lévő helyiségek optimális hasznosítása*

k) Hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása

- ➢ *a hajléktalanok napközbeni tartózkodási lehetőségének biztosítása a Szociális Központban (kiegészítve olyan tevékenységekkel, amelyek alapvető szükségletek kielégítésére irányulnak: tisztálkodás, mosás, étkezés-ételmelegítés),*
- ➢ *a hajléktalanok számára – a helyi rendelet szerint - szociális étkezés biztosítása.*

l) Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

- ➢ *a Zöldül(l)és Környezetvédő Egyesület anyagi támogatása egyes feladatok átvállalása kapcsán,*
- ➢ *mezőőrség további működtetés lehetőségeinek keresése,*
- ➢ *belvízelvezető csatornák folyamatos tisztítása.*

m) Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás

- ➢ *a honvédelem és a polgári védelem feladatai a polgármester útján kerülnek ellátásra,*
- ➢ *közfoglalkoztatás további szervezése, hatékony együttműködés a Csongrád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályával.*

n) helyi adóval, gazdaságszervezéssel és turizmussal kapcsolatos feladatok

- *a gazdasági iparterület fejlesztése, további bővítése,*
- *Üllési VÉSZ Egyesület anyagi támogatása egyes feladatátvállalás kapcsán,*
- *Üllési Gazdakör anyagi támogatása egyes feladatátvállalás kapcsán,*
- *az Üllési Horgásztó környékének fejlesztése, népszerűsítése,*
- *Üllést népszerűsítő, bemutató kisfilm készítése,*
- *Helyismereti Ház létrehozása – állandó kiállítások számára.*

o) A kistermelők, őstermelők számára értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is

- *helyi példaértékű mezőgazdasági termelés bemutatása, helyi programok bevonásával,*
- *helyi védjegy kialakítása,*
- *az élelmiszerboltokban „Üllési zöldség- gyümölcs stand" kialakítása,*

p) Sport, ifjúsági ügyek

- *a sportkomplexum kialakításának továbbvitele, sportcsarnok, (futópálya építés, tekecsarnok, fallabdapálya, tenisz és tollas pálya építése - pályázati lehetőségek keresése,*
- *konditerem kialakítása,*
- *ifjúsági klub helyszínének kialakítása, a klub megalapításának támogatása*

r) Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában

- *a körzeti megbízott munkájának segítése – irodahasználat biztosítása,*
- *a település közlekedésbiztonságának felülvizsgálata,*
- *közterületekre újabb térfigyelő kamerák kihelyezése*

s) Helyi közlekedés biztosítása

- *a menetrend tervezés kapcsán folyamatos egyeztetés és együttműködés a közösségi közlekedést biztosító Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt.—vel (az utolsó esti buszindulás után még egy későbbi busz indítása)*

t) Víziközmű-szolgáltatás

- *az ivóvízellátást az Alföldvíz Zrt-vel történt megállapodás alapján szolgáltatjuk továbbra is*

II. ÁLLAGMEGÓVÁS, KARBANTARTÁS, ESZKÖZCSERE

Az önkormányzat hosszú távú, biztonságos feladatellátása érdekében fontos feladat az intézmények folyamatos állagmegóvása, a dolgozók által használt eszközök karbantartása (esetleges cseréje), a feladatellátáshoz szükséges eszközök, munkagépek biztosítása, pályázati lehetőségek kihasználása.

Állagmegóvási, karbantartási munkálatok:

a) ***Csigabiga Óvoda és Bölcsőde:***

- *az óvoda és bölcsőde helyiségeinek karbantartása és tisztasági meszelése,*
- *udvari játékok folyamatos karbantartása,*

b) Déryné Művelődési Ház és Könyvtár:

- *helyiségek tisztító meszelése,*
- *kisebb javítások, karbantartási munkálatok elvégzése,*
- *napenergia hasznosítása – légkondicionáló berendezés felszerelése az infóterembe,*

- *hangosítástechnika korszerűsítése (pl. erősítők),*
- *informatikai eszközpark korszerűsítése,*
- *fénytechnika korszerűsítése,*
- *info- és olvasóterem ablakainak cseréje (5 ablak),*
- *bútorzat korszerűsítése pl. információs pult,*
- *Udvaron további mobil raktár kialakítása*

ba) Alkotóház

- ✓ *a helyiségek tisztasági meszelése,*
- ✓ *folyamatos karbantartás,*
- ✓ *nyári konyha falának festése,*
- ✓ *volt szolgálati lakás állagmegóvása, felújítása (pl. konvektorok folyamatos cseréje)*

bb) Erdei Iskola

- ✓ *helyiségek tisztító meszelése,*
- ✓ *nyílászárók mázolása,*
- ✓ *az udvar, és az udvaron lévő építmények folyamatos felügyelete, karbantartása (pl. tűzgyújtó helyek felújítása),*
- ✓ *udvari színpad javítása, festése,*
- ✓ *faházak javítása, festése,*
- ✓ *fedett, szabadtéri foglalkoztatók festése,*
- ✓ *elöregedett fák, magasra nyúl fák vágása*
- ✓ *öntözőrendszer kiépítése*

bc) Napos piac épülete

- ✓ *tisztasági meszelés*
- ✓ *folyamatos karbantartás*
- ✓ *Sátor helyett, fedett piactér kialakítása – pályázati források keresése*

c) Az Üllési Önkormányzati Konyha:

- *helyiségek belső tisztasági meszelése,*
- *kisebb javítások, karbantartási munkálatok elvégzése,*
- *bejáró, udvar aszfaltozás,*
- *kerítés felújítás*

d) Egészségház (*Tanácsadó, I. és II. háziorvosi rendelő, Fogorvosi rendelő):*
tisztasági meszelés

c) Szociális Központ

- *helyiségek belső tisztasági meszelése,*
- *kisebb javítások, karbantartási munkálatok elvégzése,*
- *hátsó terasz rámpa kialakítása,*
- *melléképület (volt iskolai tornaszoba) teljes tetőcsere, homlokzat javítással, festéssel,*
- *cserépléc festés*
- *első- és hátsó bejáratnál a fa részek festése*
- *öntözési lehetőség kialakítása*

f) Technikai Csoport épülete

- *külső homlokzat és a kerítés felújítása*

g) Köztemető:

- *ravatalozó belső tisztasági meszelése, nyílászárók javítása, festése,*
- *kerítés, terasz, padok festése,*
- *papi sírok körbekerítése,*
- *keletkező zöldhulladék komposztálás, hulladékszállítás*

h) Focipálya:

- *terasz, korlátok csiszolása, festése,*
- *homlokzat festés*

i) Közterületek fenntartása, a zöldfelületek növelése, gondozása

- *buszmegálló homokzatán lévő lambéria festése,*
- *buszmegálló téglafalának felújítása,*
- *az erősen allergizáló pollent termelő növények által borított területek nagyságának visszaszorítása,*
- *zöldfelület bővítése: fásítás, füvesítés, virágágyások kialakítása,*
- *belterületi csapadékvíz-elvezető csatornák karbantartása, ellenőrzése*

j) Gépjárművek, munkagépek

- *folyamatos karbantartás, szükségszerinti javítás*

Célul tűzzük ki:

- *az intézmények állagmegóvási, karbantartási munkálatait az önkormányzat által fenntartott Technikai csoport végezze el, (amennyiben a munka jellegénél fogva erre nincs lehetőség úgy külső – lehetőség szerint helyi vállalkozó megbízásával végezze azt el),*
- *az éves költségvetésbe - felújításra, állagmegóvásra - betervezett saját forrás mellé ingatlanok korszerűsítését/felújítását célzó pályázati lehetőségek keresését,*
- *a közfoglalkoztatásban rejlő foglalkoztatási lehetőségek bevonása a Technikai Csoport feladatkörébe tartozó munkálatokba.*

Az állagmegóvási, karbantartási munkálatok, eszközbeszerzések időrendiségét, költségét a Képviselőtestület jóváhagyásával – a polgármester az intézményvezetőkkel és a Technikai csoport vezetőjével, a munkálatok sürgősségét megvizsgálva – tervezi be a tárgyévi költségvetésbe.

VII. FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

Fontos, hogy az önkormányzat jelölje ki a stratégiai célokat, illetve az azok megvalósítását szolgáló projekteket, hogy az operatív program megnyílásakor pályázni tudjunk az unió strukturális forrásaira.

Településünk az elkövetkezendő 4 évben az Új Széchenyi Terv, a Széchenyi Terv Plusz, a Versenyképes Járások Program, a Vidékfejlesztési Program, az Interreg Program forrásaira és hazai költségvetési támogatásokra pályázhat.
A Versenyképes Járások Programot a Kormány tavaly ősszel hirdette meg, melynek kiemelt célja, hogy a több település helyzetét egyszerre javító, és ezáltal a lakosság minél nagyobb részét érintő fejlesztések valósuljanak meg a jövőben – a vidéki Magyarország élhetőségének és népességmegtartásának támogatása, a városok és községek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása, valamint a települések közötti térségi együttműködések ösztönzése érdekében.

A fejlesztési igények benyújtására várhatóan 2025. március 25. és 2025. április 9. között lesz lehetőség.
A Programban járásonként 250 millió forint fejlesztési keret áll rendelkezésre. A benyújtott fejlesztési igényeket a Járási Fejlesztési Fórum tárgyalja meg, és a járási keret kétszerese mértékéig javaslatot tesz a miniszternek azok támogatására. A Program keretében fejlesztési igényt a települési önkormányzatok konzorciumi együttműködésben vagy önkormányzati társulásként nyújthatnak be térségi alapinfrastruktúra, térségi közszolgáltatások fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztés, valamint településüzemeltetés céljából.

a) ELSŐDLEGES CÉLOK

A Képviselőtestület elsődleges céljaként a már kezdett, folyamatban lévő pályázati projektjeinek megvalósítását, folyamatban lévő fejlesztések megvalósítását, valamint új fejlesztési elképzelések, beruházások megvalósítását tűzi ki:

- **Üllés, Erdei Iskolától Siposmalomig tartó kerékpárút megépítése** *(folyamatban van)*
  A beruházás folyamatban van, várhatóan 2025. júniusára készül el. A projekt keretében 2,86 km hosszú kerékpárút készül el 430 millió Ft támogatással az 5408 jelű út mellett.

- **Forráskút-Üllés településeket összekötő kerékpárút fejlesztése** *(folyamatban van)*
  A beruházással a településeket összekötő kerékpárút valósulna meg, kb. 900 méter üllési hosszon. Jelenleg a kiviteli tervek készülnek.

- **Gazdasági iparterület II. ütemének megvalósítása**
  A fejlesztés által a korábban kialakított iparterület infrastrukturájának fejlesztése valósulna meg.

- **Újabb gazdasági iparterület kialakítása**
  A fejlesztés gazdaságfejlesztő, vállalkozásbarát beruházás, mely hosszabb távon munkahelyteremtő hatással is bír. Mindemellett várhatóan az iparűzési adóbevétel növekszik általa.

Az önkormányzat a további fejlesztések, valamint a megnövekvő területigények kiszolgálása érdekében 2024-ben már döntött a 070/20, 072/13. 072/14, 072/16, 072/25, 072/26 hrsz-ú magántulajdonban lévő ingatlanok megvásárlásáról.

- **Üllési Önkormányzati Konyha fejlesztése, korszerűsítése**
  A beruházással az intézmény energetikai korszerűsítése, eszközállományának és berendezési tárgyainak fejlesztése történne meg.

- **Déryné Művelődési Ház és Könyvtár felújítása, korszerűsítése III. ütemének megvalósítása** *(meglévő tervek alapján)*
  A beruházás által az intézmény tetőrésze beépítésre, a tetőszerkezet felújítása kerülne. A tetőrészben helyet kapna közösségi tér - mely a civileknek, foglalkozásoknak adna helyet -, valamint közösségi konyha és raktárhelyiség.

- **Babarczi ház melléképületében a település jellemző, hagyományokra épülő „Népi mesterségek háza" kialakítása (pl. kádárműhely)**
  A fejlesztéssel válna teljessé a vendégház elkészülte után a turisztikai attrakció.

- **Az Üllési Szabadidő park és Horgásztó turisztikai fejlesztése**
  Faházak, mosdóhely, szabadtéri tusolóhelyek megvalósítása, tetővel ellátott padok kihelyezése, parkoló kialakítása, záportározó létesítése – 4-7 hektáros tó mesterséges kialakítása

- **Tűzoltószertár kialakítása**
  A fejlesztést az Üllés 505/11 hrsz-ú területen (a mázsaház és az állatorvosi rendelő közötti területen tervezzük könnyűszerkezetes elemekből.

- **Tanyagondnoki gépjármű(vek) beszerzése**

- **Iskola előtti gyalogosátkelő biztonságosabbá tétele**
  A beruházásra a Magyar Közút Zrt. és a rendőrség pályázik, Üllés Nagyközségi Önkormányzat közreműködésével - forgalomterelő sziget kiépítése, illetve trafibox kihelyezése válhat valóra.

A fejlesztési célok uniós, hazai és határon átnyúló pályázati források bevonásával, valamint önkormányzati önerő biztosításával valósulhatnak meg.

b) TÁVLATI FEJLESZTÉSI CÉLOK

- **Meglévő önkormányzati bérlakások energetikai korszerűsítésének folytatása**
  Az épület külső nyílászáró cseréjét, illetve fűtés korszerűsítését foglalná magában.

- **Az Üllés Petőfi Sándor utca 2. szám alatti önkormányzati ingatlan felújításával 2 bérlakás kialakítása**
  A felújítás új és használt építőanyagok felhasználásával és beépítésével, a Technikai Csoport munkájával valósulna meg.

c) EGYÉB VÁLLALT FELADATOK

ca) Gazdasági területen:

- testvértelepülési kapcsolatok ápolása, fejlesztése – a határon átnyúló együttműködés további, közös fejlesztési, pályázati lehetőségeket teremthet,
- új bevételi források felkutatása (pl. reklámfelületek értékesítése)
- hatékony pályázati tevékenység a meglévő uniós, hazai, határon átnyúló pályázatok figyelemmel kísérése, illetve
- a Versenyképes Járások Programban való aktív részvétel.

cb) Kulturális területen:
- hagyományos rendezvényeink megtartása (Március 15-i ünnepség – Fáklyás felvonulás, Fontos Sándor Emléknap, Majális, Nyárindító Fesztivál, Kenyérünnep, Egészségvédelmi Hét, Lecsófőző Verseny, Dalos Találkozó, Idősek Világnapja, Citerástalálkozó, Karácsonyvárás – Adventi hétvégék, Falukarácsony stb),
- köztéri szobor felállítása /települési emlékhely kialakítása a Szabadság téri parkban (a szobor jellegéből adódóan esetlegesen a tér átnevezése
- olvasás népszerűsítése – falra/fára szerelhető „dobozkönyvtárak" – a könyvtár által leselejtezett, illetve lakossági adomány könyvekből - a buszmegállóban, parkban, horgásztónál, orvosi rendelőben stb.

cc) Turisztikai területen:
turisztikai koncepció, stratégia készítése

cd) Szociálpolitikai területen:
- Gyermekvállalási kedv ösztönzése –a születendő gyermek születése esetén pl. ajándékcsomag juttatása,
- fiatalok lakáshoz jutásának, illetve letelepedési szándékának ösztönzése – a helyi rendeletben feltüntetett feltételek szerint,
-az Üllési Talent ösztöndíjprogram folytatása, a felsőoktatási intézményekben tanulók támogatására - az igénylés feltételeinek kibővítése

ce) civil szervezetek támogatása, civilek bevonása az önkormányzati feladatellátásba

cf) Nyilvánosság területén:
-a település megújult honlapjának folyamatos karbantartása, akadálymentessé tétele,
-a honlapon jelenjenek meg:
a képviselőtestület működésével kapcsolatos közérdekű adatok,
Általános Közzétételi Lista (önkormányzati közérdekű adatok),
turisztikai látványosságok, intézményekkel kapcsolatos információk,
a helyi civil szervezetek tájékoztatói,
a településen megrendezett programok
(A Képviselőtestület fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon a nyilvánosság biztosítása mellett (Közmeghallgatás, lakossági fórum, helyi újság) történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A Gazdasági Program sikeres megvalósításának feltétele

- *a lakosság,*
- *intézmények,*
- *civil szervezetek, társadalmi csoportok, egyesületek*
- *vállalkozások, vállalkozók*

összefogása.

A jelen Gazdasági Programban nem jelölt, további fejlesztési célok:

- *kutyafuttató kialakítása a Vásártéren*
- *sportcentrum fejlesztése (pl. sportcsarnok építése, (futópálya építés, tekecsarnok, fallabdapálya, tenisz és tollas pálya építése) – az Üllési Ifjúsági Sportegyesület bevonásával,*
- *Siposmalom-Kiskunhalas közötti kerékpárút építése – határon átnyúló pályázati támogatás segítségével,*
- *idősek otthona építése (apartmanok építése a Fogarasi utca utcában, az Üllési Szociális Központ szolgáltatásaira építve)*
- *„Kulcsos ház" kialakítása a Szatmári-féle önkormányzati ingatlanban– szállásbely létesítése,*
- *templomkert zöldfelületének rendezése, sétányok kialakítása, utcabútorok kihelyezése – Egyház támogatásával,*
- *„Zöld óvoda" programtervének megvalósítása,*
- *„Madárbarát óvoda" alapjainak kialakítása*

Tisztelt Lakosság! Tisztelt Választópolgárok!
A célok kitűzése önmagában nem elég. Bízok abban, hogy közös erővel, közös akarattal, közös tettekkel a felsorolt célok többsége megvalósul, ezáltal a település élhetőbb, működése gazdaságosabb lesz – Üllés haladhat ***„Tovább a fejlődés útján".***

Üllés, 2025. március 25.

Nagy Attila Gyula
polgármester